

Artikel om Teatermaler Carl Lund, 1899

Skannet og teksgenkendt af Jesper Vang Hansen, 2006

Hver 8. Dag, 17. september 1899

I alt 4 billeder er udeladt (3 tegninger af teaterscener og et af Kasinos Malersal)

Note: Nederst på siden et af Carl Lunds naturmalerier.

En Fantasiens Mester

Teatermaler Carl Lund

I dette Land, hvor Fantasiens gerne størkner sammen til tør og solid Dygtighed. er Skræppeskovens Digter, Maleren Carl Lund, en Mand med de lyse Syner. Han er ogsaa Manden med Ideerne, hvad der ikke vil sige andel, end at han formaar at se noget interessant i ganske almindelige Ting, som lader os andre ligegyldige, og som først faar Indhold for os, naar han har fyldt dem med sin rige Fantasi. Saaledes bestemte han en Dag, at han vilde lære os Skræppebladets Poesi at kende. Han lagde sig, samvittighedsfuld i sine Forstudier, sorn selve Zola, ud i den store Grøft i Jægersborg, hvor Skræpperne danner den frodigste Skov. Der laa han og nød Solstraalernes prægtige Bryden i det tætte Bladetag, og da han havde set det ikke særdeles meget, som der var at se, saa lukkede han sine Øjne og straks plaskede en Kilde som et Vandfald ved hans Side, de særreste rødplet-tede Svampe skød deres Hætter i Vejret, elen-digt Kryb stirrede paa ham med deres flammende Øjne, medens langt borte Insekterne bød hinanden op tit Dans Af alt, hvad han en saadan Sommerdag saa og drømte, skabte han da det fantastiske Rige, som aabnede sig ved Tivolis Høstfest. I tre eller fire Uger, thi i Eventyrets Verden kendes ikke til Lockout, lystrede alle Slags Haandværkere, hans Tryllebud. Rundt paa de fasttømrede Paddehatte sad den brogede Stab, flittigt virkende det besynderligste Arbejde. Kurvermageren gav Skræppebladet Hvælv og Støtte, Naalemageren formede de giftige Svampes Stel, Snedkeren rejste Træets Kampestatte, som Sadelmageren

fyldte med Hø og Halm, Syersker flettede Edderkoppespind, fra Skoven hentede man Mos, og Elektrikeren satte Sol og Glans paa del hele. Hen under Bladenes Ribber straktes de 3000 Kvadrat-Alen af det gennemsigtige Lærred, som kaldes Medium og som ogsaa ellers har Berøring med Poesien ved at tjene del kvindelige Legeme til Dække.

Det er jo til Teatret, at Carl Lund er særlig knyttet. Men naar Malersalen om Sommeren er stænget, da er det at Lund, hvis opfindsomme Hjerne aldrig holder Ferie, tumler med de Frilufts-Ideer, til hvilke Tivoli-Terrænet yder ham en Scene, der holder Maal med hans Fantasi, som er høj til Loftet og vid tit Væggen og som trykkes ned og klemmes sammen af vore Teatersceners daarlige Rumforhold. Ingen vil endnu have glemt den blaa Grottes tavse Romantik, Etverhøjens Trolddom eller I ordpolens Mystik.

Saa modtagelig en Tilskuerkreds har Carl Lund fundet for sin besnærende Romantik, at han let en Dag kunde have Held til at forvandle den gemytlige Københavner til en maanesyg Drømmer, saafremt han ikke i sit Medarbejder-skab ved Sommerrevuen viste en ligesaa udpræget Sans for det ægte og uforfalskede Københavneri. Det er ingen let Opgave indenfor Byens Mure bestandig at finde ny Skueplads for Revuens Handling. Maler og Forfattere køre ofte forgæves hele Byen rundt for at finde en uberørt Plet Jord og paa en saadan fortvivlet Køretur var det, at Carl Lund pludselig pegede op i Luften, da de kørte over Kongens Nytorv: „Der oppe, ovenpaa Teatret skal den foregaa". Forfatterne troede i første Ojeblik han gjorde Spøg, men da Modellen stod fær-dig, gav de ham Ret, og da de Spillende havde deres Entre gennem Teatertagets Glugger, mødtes Ideen med Jubel.

Vinteren igennem er Carl Lund beskæftiget paa Kasinos Malersal. Dette Teater giver Ho-vedkontingentet af hans Arbejde, men ogsaa Folketeatret søger til ham og fra Provinserne indløber mange Bestillinger. Kun paa det kongelige Teater, der forhen saa ofte havde Brug for hans Hjælp synes man at have glemt hans Adresse. Han var dog Aladdins-slottets Bygmester, han viste Vejen i "Lakmé"s Urskov og han fyldte med Salighed Elysium i "Orfeus og Eurydike". Men de spaserende Bomuldstopper som i „Vølund Smed" skulle Vinter skifte til Vaar, de var ikke hans Opfindelse, det forstod man uden at spørge.

Snart er den Tid inde, da Livet paa Malersalen for Alvor begynder. Efter Konference med Direktøren, ef-ter samarbejde med Forfatteren, hvis Fordringer ofte gaar stik imod al teknisk Mulighed, skaber Teatermaleren sin Model og fuldfører derefter sin Skitse. Saa spændende de store Lærreder ud over Gulvet og vandrende hen over denne Flade fæster han med Penslen, der naar fra Haand til Gulv, i brede impressionistiske Strøg de brogede Billeder. Bag efter udskæres saa alle frithængende Buer, som Damehænder besørge anbragt paa Net, medens fritstaaende Sætstykker gaa til Snedkerens Værk-steder og sættes paa Rammer. Hvor det gælder at skabe den luftigarte Stemning som f. Eks. i Elysium træder Bobinettæppet i Stedet for Lærredet, ligesom der til en Solopgang, for hvilken iøvrigt Belysningsmesteren deler Ansvar og Ære med Maleren, ogsaa anvendes et Stof, som er transparent.

Carl Lund er fra Svend, ganske almindelig Malersvend, vokset op til den Mester, han nu er. Men der er Kunstnerblod i hans Slægt. Hans Onkel var den udmærkede Maler C. F. Aagaard, som en Gang var udset til Teatermaler ved det kongelige Teater og en anden Onkel dyrker endnu Teatermaleriet. Efter at Lund en Tid havde uddannet sig i den dekorative Kunst, rejste han ud og fik Arbejde ved Operaen i Wien.

En Tur til Italien paa det Rejersenske Fond modnede yderligere hans Talent og da han 1883 kom hjem, fik han Arbejde ved Dagmartheatret, som just var under Opførelse. Aaret efter slog hans Navn igennem. August Rasmussen, der den Gang excellerede i Udstyrsstykker forstod, at Lund havde mere Kendskab end de fleste til, hvorledes der ser ud paa fjerne Kloder og lod ham i "Rejsen til Maanen" give sin Fantasi de løseste Tøjler. Blandt de senere Aars store Arbejder huskes foruden de der allerede er nævnte, Dekorationerne til Madame Sans-Genes paa Folketeatret, Vandretæppet til Revuen paa Morskabsteatret og det klokkeformede Bobinet-tæppe i Cirkuspantomimen, Sarepta".

Endnu ganske ung havde Lund afslaaet et fordelagtigt Tilbud fra det kongelige Teater i Han-nover, og Grunden var den, at der var et andet kongeligt Teater, som laa hans Hjerter langt nærmere; sit eget Lands første Scene haabede han paa at kunne give det bedste, han havde af Syner og Ideer. Han glemte, at Eventyrets Verden har onde Trol-de, der kan ødelægge det fastest tømrede Arbejde, og han maatte se Udsigterne til at naa Maalet, forsvinde lig det Luftsyn i Hejbergs „Fata morgana", som han med stor Kunst havde skabt for den Scene, der siden stødte ham fra sig.

G. K.

Note:

9. januar 2007 fik jeg en mail fra Trond Hansen, Vestby i Norge, der sendte mig et billede af en skovsø. Nederst i venstre hjørne findes Carl Lunds signatur. Billedet kunne have været en udmærket illustration til ovenstående artikel i "Hver 8. Dag" 1899. JVH